

УДК 78.071.2; 314.743

Ганна Карась, кандидат педагогічних наук,
проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, доцент
заслужений працівник культури України

Лідія Бурденкова, магістр, пошукувач Прикарпатського національного університету
імені В. Стефаника

КУЛЬТУРОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ПАВЛА МАЦЕНКА В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО ХОРОВОГО МИСТЕЦТВА В ДІАСПОРІ

У статті розглядається культуротворча діяльність представника київської хорової школи Павла Маценка в контексті розвитку української хорової культури в діаспорі. Виокремлено дві грані діяльності митця – як хорового диригента та організатора диригентської освіти на теренах країн Європи та Канади.

Ключові слова: диригент, хор, мистецтво, діаспора, культура, освіта.

Літ. 17.

Актуальність проблеми та аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасна концепція української хорової культури долає стереотипи уявлень про українську пісенну традицію. Музикознавці А. Лашенко, О. Бенч привертають увагу до етногенезисних засад співацького мистецтва, концептів *хорова школа, національний звуковий ідеал* [1; 5; 6]. Українська хорова культура ХХ ст., як складова частина етнокультурної системи *музичної культури* постає у двох органічно-нерозривних виявах – материковому та діаспорному. Щодо останнього, то в Україні розвідки, присвячені хоровому мистецтву українців діаспори, з'являються тільки з кінця 1990-х років. Творчі портрети хорових диригентів О. Кошиця, А.Гнапишина, Д.Котка, М.Анпоновича, Н.Городовенка, Є.О. Садовського та інших створені на основі мемуарів, епістолярію, досліджень та публікацій про них та їхні колективи сучасними ученими та дослідниками Л. Пархоменко, М. Головащенко, Н. Калущою, І. Дем'янцем, Г. Шибановим, Г. Карась та іншими.

На жаль, в Україні залишається маловідомим ім'я **Павла Маценка** (1897 – 1991), який зробив значний внесок в українську музичну культуру діаспори як музикознавець, педагог, диригент, організатор музично-культурного життя української громади в еміграції, про що свідчить його багатий архів у Канаді [10], композиторська творчість, ряд публікацій, які зібрані та опубліковані у збірнику на пошану 90-літнього ювілею митця [11]. В Україні чи не єдиними є публікація Лю Пархоменко листування Павла Маценка із всесвітньовідомим диригентом Миколою Мальком

[12] та рецензія М. Кушніра, Н. Сиротинської на збірку матеріалів про митця [4].

Суперечність, яка існує між об'єктивно існуючою хоровою культурою української діаспори, її чільними представниками і станом наукового вивчення проблеми *актуалізує* нашу розвідку. Саме тому, її *предметом* є висвітлення культуротворчої діяльності Павла Маценка як хорового диригента та організатора диригентської освіти на теренах країн Європи та Канади. Джерелом для узагальнень стали архівні матеріали, діаспорні публікації.

Диригент та організатор хорового процесу на Кіпрі, в Болгарії, Чехо-Словаччині, Австрії та Канаді Павло Маценко є представником київської хорової школи, оскільки, перебуваючи у Празі (1924 – 1929), він студіює в Українському Високому Педагогічному Інституті (далі – УВП), де хорову справу викладала Платонида Щуровська-Россіневич¹, та працює диригентом Українського академічного хору під її керівництвом.

Щоправда, диригентська праця митця з хорами діаспори розпочинається з Кіпру (1921 – 1923), куди доля занесла П. Маценка після поразки українських визвольних змагань. Спочатку він був дяком у новоствореній церкві, яку відкрив разом із священником Покровським. Потім маестро створив квартет, згодом вісімку і нарешті хор, з яким виступав на Богослужінні грецького архієпископа у місті Лімасоль. Хор Маценка справив на владу сильне враження і на знак подяки останній організував колективу турне островом. Саме тоді П. Маценко дав перший у його житті великий концерт у Вароші (1921) [2, 15]. З Кіпру майбутній диригент прагнув виїхати

¹ П. Щуровська-Россіневич (1893 – 1973) – відомий хоровий диригент, учениця О. Кошиця у Музично-драматичній школі М. Лисенка в Києві, співдиригент Української Республіканської Капели під проводом О. Кошиця.

КУЛЬТУРОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ПАВЛА МАЦЕНКА В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО ХОРОВОГО МИСТЕЦТВА В ДІАСПОРІ

до Австралії, проте прем'єр-міністр Великобританії Ллойд Джордж не дав дозволу на виїзд, також він заборонив виїхати до Єрусалиму, куди Маценка на посаду диригента запросив о. Тихон, з яким маестро познайомився ще в Сумах. Не маючи іншого вибору, Маценко на початку 1923 року вирушає до Болгарії, де займає посаду диригента у новоствореному колективі. З Болгарії йому вдалось потрапити до Чехо-Словаччини (1924), де П. Маценко мав змогу навчатись в УВП ім. М. Драгоманова у Празі [2, 15 – 16] у таких педагогів, як: Ф. Стешко, Н. Нижанківський, П. Щуровська-Россіневич, Л. Ліндфорс, Д. Чижевський, С. Русова, Н. Дяченкова, З. Неєдли [15]. Тут же він захистив у 1932 р. дисертацію “Склад та технічна будова мелодій Київського розспіву в Почаївському Ірмолюєві, вид. 1775 року” [11, 127 – 238].

Поряд із навчанням в УВП, чеській Педагогічній школі та Празькій консерваторії (1932), молодий митець брав активну участь в *Українському Академічному Хорі* як субдиригент П. Щуровської-Россіневич [3, 5], а пізніше виступає диригентом хору при церкві св. Варвари у Відні (1929 – 1931). Завершивши навчання, П. Маценко багато працював у Празі з хором, який склався з вибраних співаків. Ним він диригував на з'їзді, що влаштували католики та Кардинал Йосиф Сліпий. Згодом П. Маценко працює у місті Ржевниці в українській гімназії. Саме тут до нього звернувся Владика Йосиф з пропозицією стати диригентом у церкві св. Варвари у Відні [2, 17]. Робота з цим хором складалася не так, як хотілось молодому диригенту, тому він звернувся до австрійського уряду за фінансовою допомогою. Уряд підтримав пропозицію Маценка і він почав наймати оперних співаків, що дало можливість виконувати солідну програму. З цим складом колектив давав концерти за межами Відня. Однак тривала ця праця не довго, довелось залишити хор і виїхати у 1936 році до Канади.

Таким чином, до Канади П. Маценко приїхав повністю сформованим диригентом і одразу ж приступив до керівництва великим хором при Українському Народному Домі (далі – УНДім) у Вінніпегу, який одночасно був хором Українського Національного Об'єднання (далі – УНО), пізніше (1941 – 1944) він створює хор при організації Молоді Українські Націоналісти (далі – МУН). Перша репетиція хору УНО відбулась 1 грудня 1936 року в залі УНДому, число учасників налічувало близько 100 осіб. “Голосовий склад хору, – як писав пізніше П. Маценко, – був дуже добрий. Хористи хотіли співати й бути членами хору”, а диригент одразу ж проявив себе

вимогливим керівником: “Першими й основними моїми вимогами до хору були: повний послух і точне відвідування проб” [8, 27]. П. Маценко так описував свою хорову лабораторію. Перед кожною репетицією 15 хвилин відводилось на лекцію з теорії музики, на читання нот (інтонація) та вокальні вправи. Велику увагу диригент приділяв хоровій дикції. Хористи працювали не з поголосниками, а з партитурами. П. Маценко перед вивченням твору давав пояснення про нього “з боку історичного, музичного, оповідав сенс тексту, про композитора і його місце в історії української музичної культури, пояснював окремі слова, а потім сам у вільному ритмі і темпі читав слова пісні і врешті закінчував читанням в ритмі і темпі твору. Це саме потім виконували партії і врешті весь хор. На концерті хор співав без нот. Така робота спричинювалася до розуміння хором пісні, як музичного твору а співаки виховувалися на свідомих виконавців. Одночасно це дисциплінувало хор, а найголовніше – утверджувало національну свідомість і скріплювало любов до свого. Така робота об'єднувала людей і робила їх друзями на все життя” [8, 28]. За три сезони роботи хор УНДому виступив 25 разів. Ці виступи були з різних нагод: звітні річні концерти, концерт колядок і щедривок, виступ на святі коронації, що передавалося по радіо на всю Канаду, виступи на радіо *СВС*, спільні виступи з іншими хорами. Особливої уваги заслуговують концерти з нагоди святкування річниці Миколи Лисенка 26 березня 1938 року в театрі *Worker*, де було виставлено одноактну оперу М. Лисенка *Ноктюрн* в оркеструванні Станіслава Людкевича та концерт на 25-ліття УНДому спільно з визначним співаком Михайлом Голинським в концертному залі *Auditorium* 26 лютого 1939 року. Тут було поставлено музичний образ *Лебедин* Богдана Вахнянина в оркеструванні Івана Мельника, який акомпанував хорові на радіо *СВС* та вперше виконував свої *Прелюди* [8, 29]. Тут проявляється ще одна грань творчої натури П. Маценка – зацікавлення українським театром. Детальніше про це писав театролог В. Ревуцький, підкреслюючи при цьому, що при поставі опери-мініатюри *Ноктюрн* П. Маценко запропонував синтез сучасного психологізму з найбільшим розкриттям сценічного образу на основі музики [14, 86].

Хор під керівництвом П. Маценка виконував оригінальні твори та обробки українських народних пісень М. Лисенка, О. Кошиця, К. Стеценка, М. Леонтовича, М. Гайворонського, Н. Нижанківського, П. Козицького, З. Лиська, Ф. Якименка, Р. Сімовича, М. Колесси, А. Рудницького, М. Вериківського,

КУЛЬТУРОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ПАВЛА МАЦЕНКА В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО ХОРОВОГО МИСТЕЦТВА В ДІАСПОРІ

Й. Кишакевича, В. Балтаровича, В. Барвінського, С. Людкевича, М. Вербицького, Б. Вахнянина і П. Чайковського. До найкраще виконуваних творів із тогочасного репертуару належали: *Піють півні, Щедрик, Женчичок бренчичок* М. Леонтовича; *Хор колядників* із опери *Різдвяна ніч* М. Лисенка; *Коваль і Верба ж моя* М. Гайворонського; *Ой рано, рано* В. Ступницького; *Із-за гори* З. Лиська; *Фуга* із кантати *Наймит* Н. Нижанківського [8, 30]. Отже, хоровий репертуар колективу під керівництвом П. Маценка включав як вже ustalені твори українських композиторів, так і сучасні опуси, виконання і трактування яких вимагало від диригента таких якостей, як відвага, рішучість, воля, добрих фахових знань.

В одній із рецензій, що була надрукована у щоденнику *Free Press* 24 травня, 1937 р. під заголовком “Концерт Хору У. Н. Дому у Міській Авдиторії 22 травня 1937”, зокрема, було написано: Хор Українського Народного Дому, під проводом д-ра Павла Маценка, дав в суботу дня 22 травня свій перший музикальний виступ перед публікою у вінніпегській Міській Авдиторії. Була це подія незвичайного музичного значіння. Виступ хору можемо рівняти хіба з виступами хору Кошиця, дарма, що місцеві співаки є лише аматорами, а не професійними, та що приготування до цього виступу забрало лише кілька місяців. Українці в Канаді, а у Вінніпегу зокрема, не раз вже давали докази, що вони під зглядом співу за слугують на перше місце між другими народами Канади, але цей виступ хору Українського Народного Дому творить новий рекорд їхніх успіхів. Своім вишколенням під вправною рукою д-ра П. Маценка цей хор У. Н. Дому заслуговує тепер на те, аби признали йому перше місце між всіма українськими хорами в Канаді <...> [13, 342 – 342].

Керуючи хором УНДому у Вінніпегу при кінці 1930-х рр., він підносить його мистецький рівень, опановує складні твори, здобуває високу оцінку канадських музичних критиків. Роздумуючи над тим, щоб українська Канада мала постійний і великий хор, диригент оцінює один концертний сезон свого колективу (1938 – 1939) і приходиться до висновку: “Співати люблять всі, та не всі хтять підпорядковуватися одному проводові. Страх до праці в хорі як ніщо друге вказує на нашу відсталість у марші життя у цілому світі. Ми мусимо зрозуміти те, що маса-загал не любить здобувати. Маса ніколи не є героїчною, вона любить спокійно споживати вже готове-здобуте або стихійно збуритися” [9, 352]. Оцінюючи хорове

виконавство у діаспорі 1930 – 1940-х рр., П. Маценко писав, що сучасні хори “дбають більше про зовнішній одяг їх (виконання), ніж про їх внутрішній зміст. Тай само спішливе життя не дає нагоди диригентам і хорам подумати про сутність виконуваних творів, бо радіовий ринок не може чекати на мистецьке і суттєве опрацювання” [7, 427].

На запрошення місцевого осередку Комітету Українців Канади (далі – КУК) П. Маценко диригував великим збірним хором та симфонічним оркестром в Едмонтоні з приводу 250-річчя бою під Полтавою за участю гетьмана Івана Мазепи, виконуючи *Героїчну кантату* П. Печеніги-Углицького (1959) [17, 76]. У 1961 році на концерті з нагоди 100-ліття смерті Тараса Шевченка П. Маценко диригував зведеними хорами у великому концертному залі *Ювілейної Аудиторії*.

Композитор С. Яременко, характеризуючи П. Маценка-диригента, писав, що він “виявляє гнучкість інтерпретації, вправність руки, зрозуміння ритміки, часом дуже складної. Не раз йому доводилося керувати збірними хорами, в супроводі симфонічної оркестри – виконання завжди було овіяне глибиною і теплом, та відмінне легко веденою динамікою” [16, 105]. У 1964 – 1965 рр. він диригує хором церкви Св. Марії в Йорктоні, а також Українським Фестивальним Хором у Дауфені (1966, 1967) та навчає там же церковний хор.

Павло Маценко також був організатором і співзасновником, ініціатором та промоутером, а згодом довголітнім секретарем українських диригентсько-вчительських курсів у Канаді². Ще будучи в Європі, він помітив брак спеціалістів, що могли б, як слід, проводити культурно-освітню справу серед молоді. Прибувши з Вінніпегу до Саскатуну, йому спала думка про організацію літніх курсів. Цю ідею підтримали діячі УНО, і в кінці 1939-го – на початку 1940-го року П. Маценко перший раз організовує диригентсько-вчительські курси в Торонто. Основний задум був такий: дати молоді, та українцям загалом, поштовх до діла, що б мати більше навчених, вишколених молодих людей, які могли б у різних організаціях та культурних інституціях вершити культурно-освітні справи. Оцінюючи велич О. Кошиця у розвитку української музичної культури, П. Маценко запрошує його у 1940 р. на літні курси, чим розвинув їх популярність і підніс рівень. О. Кошиць з захопленням працював з хором, який складався з 36 осіб (курсантів) та любителів хорового співу з Вінніпегу. Маєстро працював на курсах до

² У 1944 році змінено назву Курсів з “диригентсько-вчительських” на “Вищі Освітні Курси”

КУЛЬТУРОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ПАВЛА МАЦЕНКА В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО ХОРОВОГО МИСТЕЦТВА В ДІАСПОРІ

останніх своїх днів (1944), зробивши неоціненний внесок у розбудову диригентської освіти в діаспорі.

П. Маценко був керівником курсів, навчав техніки диригування й викладав фрагменти з педагогічної психології. З репертуару курсів було створено “Підручний хоровий збірник”, що користувався великою популярністю, видано ряд хорових та інструментальних збірок. До викладання на курсах було залучено фахових музикантів та педагогів із Канади, США та Європи. Ідея, що постала в Канаді і вперше почала здійснюватися в організації УНО Канади, поширилася згодом у всьому вільному українському світі і триває до наших днів. В різних центрах українського розселення ведуться вони в усіляких організаційних формах, найчастіше як літні ваканції.

Педагогічну діяльність П. Маценко продовжував на різних диригентських курсах, духовних навчальних закладах. Він був ректором Інституту Св. Івана в Едмонтоні, викладав у Колегії св. Андрея у Вінніпегу (від 1955), у Колегії св. Володимира в Робліні (1963 – 1972). Так, в останній він започаткував чоловічий хор *Гуслі*, який існував довгі роки у Вінніпегу, та дав почин хорові Давфінського Фестивалю.

Всюди, де він викладав, П. Маценко дбав про випуск і постачання відповідних підручників для забезпечення слухачів курсів та студентів духовних закладів. Для студентів Колегії св. Володимира, як підручну літературу, він уклав на три чоловічі голоси *Службу Божу Св. Івана Золотоустого, Відправи Страсного Тижня*, опрацював також тропарі, кондаки й прокимни на вісім гласів та інші співи. Із студентами Колегії записав *Службу Божу* О. Кошиця. Перу П. Маценка належить ряд музикознавчих праць з історії української церковної музики. Як керівник відповідних освітніх інституцій він сприяв випуску підручників іншими авторами, або дбав про їх придбання з України.

Одночасно П. Маценко був одним із співзасновників Осередку Української Культури й Освіти у Вінніпегу (1944), довголітнім його секретарем та членом дирекції, а з 1977 р. – почесним членом. Свою громадську діяльність П. Маценко продовжував на терені Централі КУК як секретар, а пізніше як голова Ради української культури при КУК. На цьому посту він був організатором фестивалів хорів та танцювальних ансамблів у Канаді у 1970-их роках.

Висновки. Таким чином, навчання у П. Щуровської-Россієвич, яка була для П. Маценка зв’язуючою ланкою між ним та М. Лисенком, О. Кошицем; співпраця П. Маценка із О. Кошицем

на освітньо-диригентських курсах в Канаді як його помічника та викладача теоретичного і практичного диригування; безпосередній контакт впродовж кількох років з великим диригентом, перейняття його принципів роботи з хором; наукові дискусії щодо розвитку церковної музики та хорової справи, дають нам підстави причисляти П. Маценка до київської хорової школи М. Лисенка та О. Кошиця. Культуротворча діяльність митця як хорового диригента, педагога та організатора хорового процесу на теренах Європи та Канади, яка ґрунтувалася на свідомому обранні шляху служіння національній культурі, робить його однією із чільних постатей української музичної культури діаспори 1930 – 1970-х років та актуалізує глибше вивчення його багатогранної творчої постаті.

1. Бенч О. *Хоровая культура Украины в аспекте исполнительского фольклоризма (70 – 80-е годы): Дисс. ... канд. искусств.: 17.00.02 / Киев. консерватория / Бенч Ольга Григорьевна – К., 1990. – 142 с.*

2. *З автобіографії д-ра Павла Маценка. На підставі інтерв’ю Романа Єринюка і звукозапису Володимира Самця, 1986 в редакції Дм. Кислиці // Павло Маценко: Музиколог, композитор і громадський діяч. Зб. на пошану 90-ліття народин / Упор. і зредаг. Василь Верига. – Торонто: Видання Українського Національного Об’єднання Канади, 1992. – С. 12 – 25.*

3. Костюк О. Павло Маценко – сіяч української музики та співу, музиколог – дослідник церковної музики / Олександра Костюк // *Вісті (Твін Сіті, Мінн.)*. – 1967. – Ч. 3 – 4 (22 – 23). – С. 4 – 6.

4. Кушнір М. [Рец.] Павло Маценко – композитор, музиколог, громадський діяч. *Збірник на пошану 90-ліття народин. – Торонто, 1992. – 224 с. / Маркіян Кушнір, Наталія Сиротинська // Записки Наукового Товариства імені Шевченка. Том 232 (ССXXXII). Праці Музикознавчої комісії. – Львів, 1996. – С. 579 – 585.*

5. Лаценко А. *З історії київської хорової школи / Анатолій Лаценко. – К.: Музична Україна, 2007. – 198 с.*

6. Лаценко А. П. *Хоровая культура: аспекты изучения и развития / А. П. Лаценко. – К.: Муз. Україна, 1989. – 136 с.*

7. Маценко П. *Заповіт Ол. Кошиця / П. Маценко // Пропамятна книга Українського Народного Дому у Вінніпегу / Матеріали до цієї книги зібрав і написав Семен Ковбель; зредагував проф. Д. Дорошенко. – Вінніпег: видано заходами і коштом Українського Народного Дому у Вінніпегу, 1949. – С. 425 – 429.*

8. Маценко П. *Моя праця в Українськiм Народнiм Домi (листопад 1936 – лютий 1940) // Там само. – С. 26 – 30.*

9. Маценко П. *Хор Українського Народного Дому. Один сезон 1938 – 1939. Оцінка / д-р П. Маценко // Там само. – С. 349 – 352.*

10. Павло Маценко. *Архівний довідник 1988/89. –*

ОРЕСТ КУРАШ ЗБЛИЗЬКА (СПОГАД ПРО ДРУГА)

Вінніпег, Манітоба: Осередок української культури й освіти. – 88 с.

11. Павло Маценко: композитор і громадський діяч. Збірник на пошану 90-ліття народин / Упор. і зредаг. Василь Верига. – Торонто: Видання Українського Національного Об'єднання Канади, 1992. – 242 с.

12. Пархоменко Л. Микола Малько – Павло Маценко: діалог поза Україною / Лю Пархоменко // Студії мистецтвознавчі. НАНУ. ІМФЕ ім. М. Рильського. – К.: Вид-во ІМФЕ. – Ч. 2(14). – 2006. – С. 74–99.

13. Пропам'ятна книга Українського Народного Дому у Вінніпегу / Матеріали до цієї книги зібрав і написав Семен Ковбель; зредагував проф. Д. Дорошенко. – Вінніпег: видано заходами і коштом Українського Народного Дому у Вінніпегу, 1949. – 863 с.

14. Ревуцький В. За межами основних зацікавлень / Валеріян Ревуцький // Павло Маценко: композитор і громадський діяч. Збірник на пошану 90-ліття народин / Упор. і зредаг. Василь Верига. – Торонто: Видання Українського Національного Об'єднання Канади, 1992. – С. 85–88.

15. ЦДАВО України. Ф. 3972, оп 1, спр. 634: Особиста справа студента П. Маценка. – К-ть арк. 51.

16. Яременко С. Китиця творчості / Сергій Яременко // Павло Маценко: Музиколог, композитор і громадський діяч. Зб. на пошану 90-ліття народин / Упор. і зредаг. Василь Верига. – Торонто: Видання Українського Національного Об'єднання Канади, 1992. – С. 104–105.

17. Яременко С. Д-р Павло Маценко і церковна музика / Сергій Яременко // Там само. – С. 74–76.

Стаття надійшла до редакції 10.09.2011

УДК 78(477)(091)

Іван-Ярослав Гамкало, диригент Національної опери України,
професор, член-кореспондент Національної
Академії мистецтв України,
член Європейської Академії музичного театру,
народний артист України

ОРЕСТ КУРАШ ЗБЛИЗЬКА (СПОГАД ПРО ДРУГА)

У статті висвітлюється творчість відомого хормейстера, заслуженого діяча мистецтв України Ореста Кураша.

Ключові слова: оперний театр, хормейстер, диригент.

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень і публікацій. В 1950-х роках у Львівському муз. педучилищі ім. Ф. Колесси, заснованого тільки в 1948 році, середню музичну освіту отримала плеяда диригентів, які після закінчення училища отримали направлення на продовження навчання в консерваторії, згодом стали відомими диригентами, керівниками професійних оперних, симфонічних і хорових колективів.

Серед них С. Турчак, І. Гамкало, Т. Микитка, Р. Бабич, А. Кушніренко, В. Пекар, І. Жук, О. Кураш і інші.

Орест Іванович Кураш, чи як в побуті ми його кликали просто Орцьо, в училищі, як і більшість з нас, займався в класі скрипки, найбільш наближеному до хормейстерів інструменті, але хорове диригування проходив у Є. Вахняка. Поступивши у Львівську консерваторію, він по диригуванню спершу займався в М. Колесси, а згодом у В. Василевича.

На початку 1958 року Львівський оперний театр готував перше виконання опери “Лісова

пісня” за одноіменною драмою-феєрією Л.Українки молодого тоді композитора Віталія Кирейка, яке відбулося 27 травня 1958 року. Виставу готували головний диригент театру Я. Вошак, головний художник Ф. Нірод, згодом головний художник Київського оперного театру, режисер Б. Тягно з драматичного театру ім. М. Заньковецької, один з відомих учнів Л. Курбаса. З консерваторії було залучено десант талановитих дипломантів: співаки М. Байко (Мавка), О. Вrabель (Перелесник), І. Степанова (Килина), Орест Кураш (хормейстер), І. Шелогова та І. Тесликова (концертмейстери). Вистава мала великий успіх і прем'єра стала подією всеукраїнського масштабу.

М. Байко в ролі Мавки настільки подобалась голові Державної екзаменаційної комісії композиторів і професорів Київської консерваторії П.О. Козицькому, що він пророкував їй зірковий шлях на українській оперній сцені. На жаль, оперна сцена її не полонила. Баритон О. Вrabель, який був запрошений в групу театру, згодом став провідним баритоном, народним